

Beszámoló *A forint születése – 1946* című előadásról

2017. január 25-én a KSH Könyvtár Thirring Lajos-termében *A forint születése – 1946* címmel tartott előadást Garami Erika. Az előadás nagyszámú érdeklődőt vonzott, kiváló hangulatban telt a nagyjából egyórás program. Egyszerre volt információdús és szórakoztató a kora este, ami Garami Erika remek stílusának, kiváló felkészültségének és előadói tehetségének köszönhető.

A forintot 1946. augusztus 1-jén vezették be azzal a céllal, hogy megállítsák az egyre jobban dühöngő inflációt, amely a világ – azóta is – legsúlyosabb inflációja volt. Jó példa a helyzet súlyosságára, hogy amíg békeidőben csupán néhány vagon papírt használtak fel egy évben a pénznyomásra, addig ez a legdurvább inflációs időszakban elérte a száztíz vagonnyi mennyiséget is. Egyre nagyobb és nagyobb címletű pénzeket vezettek be. Magyarországon a legnagyobb használatban lévő pénz a százmillió billpengő volt. Voltak tervek az egymilliárd billpengős bankjegyre is, de ez csak terv maradt.

1946. január 1-jén hozták forgalomba az adópengőt, amely egyfajta arányszámként volt használatban a pengővel szemben, egy idő után azonban ez is inflálódni kezdett. Január elsején 1:1 volt az arányszám, de július végére ez már 1 : 2 000 000 000 000 000 000 lett. Az országban ekkor egyszerre volt használatban a pengő, az adópengő és a Vörös Hadsereg által forgalomba hozott, és használt pengő. (Érdekes, bár véletlen párhuzam, hogy kilencven évvel korábban, január 25-én vezették be Magyarországon a pengőt.)

1946 júliusa volt az infláció csúcsa: ekkor tizenhat óránként duplázódott meg az infláció. Július 10. volt a legsúlyosabb: ekkor csak tizenegy óra kellett a duplázódáshoz. Virágzott a cserekereskedelem az országban; bizonyos áruk töltötték be a pénz szerepét. 1946-ban még a svájci Basel Nachrichten című újság is foglalkozott a magyarországi inflációval, ahol azt fejtegették, hogy ha Ausztriában képesek voltak az infláció megfékezésére, akkor Magyarország is képes lesz erre, hiszen ott sokkal jobbak a kilátások.

1946. augusztus 1-jén, a forint bevezetésekor, a következő árfolyamok léteztek az amerikai dollár, az angol font és az osztrák schilling, valamint a magyar forint között:

1 USD – 11,74 HUF

1 GBP – 29,35 HUF

1 ATS – 0,17 HUF

A forint a két másik huszadik századi fizetőeszközhöz (korona, pengő) hasonlóan aranyalapú volt, bár a forint nem kötődött úgy az aranyhoz, mint a másik kettő. A bevezetésekor 1 forint aranyban számított értéke: 0,757575 gramm (szín)arany volt.

Ez csak néhány „száraz” információ e színes és szórakoztató előadásból, amelyben elhangzott több korabeli inflációs vicc, a magyar aranykészletet szállító vonatról és a készletek ausztriai elhelyezéséről szóló történet is. Személyesen is megcsodálhattunk régi forintokat, pengőket és adópengőket. Azt gondolom, ez az előadás is hozzátett a negyvenes évekkel kapcsolatos ismereteinkhez, és közelebb hozta hozzánk, hallgatókhoz az évtizedet.

Cseh Gabriella

KSH Könyvtár

